ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ Ν.Δ.: ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΒΑΝΑΥΣΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ (ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ) ΛΕΗΛΑΣΙΑΣ ΣΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ

Κώστας Παπαδάκης

Η νομοθετική επιδρομή της κυβέρνησης της ΝΔ σε δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερίες αφήνει βομβαρδισμένο τοπίο στην τρίχρονη κοινοβουλευτική της παραγωγή. Ο ρεβανσισμός απέναντι στις κατακτήσεις των δικαιωμάτων και ελευθεριών των προηγούμενων δεκαετιών, το κυνήγι του εσωτερικού εχθρού, η εισαγόμενη και διεθνής τρομοϋστερία και η εμπέδωση της βίαιης αναδιανομής πόρων υπέρ του κεφαλαίου και σε βάρος των αναγκών λαϊκών τάξεων, καθώς και η ενίσχυση κάθε φορέα εξουσίας απέναντι στην αγωνιζόμενη κοινωνία απετέλεσαν κατεπείγουσες και απρόσβλητες προτεραιότητες του προσανατολισμού της. Χωρίς την πεποίθηση πληρότητας και με κάθε επιφύλαξη για λάθη και παραλείψεις καταγράφουμε :

Η υπερπαραγωγή ξεκίνησε τις επόμενες κιόλας εβδομάδες των εκλογών της 7/7/2019. Εκείνο το καλοκαίρι η Βουλή δεν έκλεισε για διακοπές.....

1) Με το **νόμο 4623/2019 (ΦΕΚ Α΄ 34/09.08.2019),** μέσα στο κατακαλόκαιρο η κυβέρνηση, μεταξύ άλλων **κατάργησε το πανεπιστημιακό άσυλο** με το άρθρο 64, θεσπίζοντας παράλληλα ψευδεπίγραφα την ακαδημαϊκή ελευθερία διακίνησης των ιδεών (βλ. κείμενό μου σε διάφορες ιστοσελίδες "Κάτω τα χέρια από το πανεπιστημιακό άσυλο – κάτω τα χέρια από τις πολιτικές ελευθερίες"), το επίπεδο σεβασμού της οποίας το κρίνει ο καθένας τα τελευταία τρία χρόνια, κατάργησε την απόφαση για ίδρυση Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών (άρθρο 65), υποκύπτοντας σε συντεχνιακές κραυγές και συμφέροντα ιδιοκτητών ιδιωτικών πανεπιστημίων, ενώ με το άρθρο 117 κατάργησε αναδρομικά από της συστάσεως του το άρθρο **48 του ν. 4611/2019,** με το οποίο η προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, λίγες εβδομάδες πριν τις εκλογές, έστω και για εύλογες προεκλογικές σκοπιμότητες, είχε καθιερώσει για πρώτη φορά στην Ελλάδα την υποχρέωση **αιτιολόγησης των απολύσεων** εργαζομένων.

2) Το Νοέμβριο του ίδιου χρόνου με το **ν. 4637/2019 (ΦΕΚ Α΄180/18.11.2019)**, προχώρησε στην πρώτη σαρωτική τροποποίηση προς το αυστηρότερο διατάξεων του νέου Ποινικού Κώδικα και Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που είχαν τεθεί σε ισχύ από 01.07.2019 (νόμος 4619/2019 και νόμος 4620/2019 αντίστοιχα). **Αύξησε ποινές, όρια υφ' όρον απόλυσης και αυστηροποίησε διατάξεις.**

Ανάμεσα στις διατάξεις που τροποποιήθηκαν, φυσικά προς το αυστηρότερο, (άρθρο 3) είναι εκείνες του άρθ. 168 ΠΚ (Παράνομη είσοδος ή παραμονή σε δημόσια υπηρεσία), ΠΚ169Α (Παραβίαση δικαστικής απόφασης), ΠΚ 187 περί εγκληματικής οργάνωσης (τιμωρία στρατολόγησης), ΠΚ 187 παρ. 4 (ποινικοποίηση αξιόποινων πράξεων παρόντος άρθρου ακόμα και αν τελέστηκαν στην αλλοδαπή και δεν αποτελούν αξιόποινες πράξεις κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέστηκαν), και φυσικά το ΠΚ 187Α παρ. 1, στο οποίο προστέθηκαν ως βασικά εγκλήματά του, εκτός από τα κακουργήματα, και οποιοδήποτε έγκλημα (πλημμέλημα) γενικής διακινδύνευσης ή έγκλημα κατά της δημόσιας τάξης, π.χ. διατάραξη κοινής ειρήνης σε συναθροίσεις. Ακόμα, προβλέφθηκε τιμωρία όποιου εκπαιδεύει άλλον σε όπλα, εκρηκτικά και επικίνδυνες ουσίες με τρομοκρατικό σκοπό και όποιου προκαλεί δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσω του διαδικτύου την τέλεση τρομοκρατικής πράξης, εκθέτοντας σε κίνδυνο την δημόσια τάξη. Με τον ίδιο νόμο ποινικοποιήθηκαν τα ταξίδια για την πραγμάτωση τρομοκρατικών σκοπών, οργάνωσης ή μεμονωμένου τρομοκράτη, αυστηροποιήθηκαν οι ποινές και διευρύνθηκαν τα υποκείμενα των αξιόποινων πράξεων. Επίσης, ο ν. 4637/2019 επανέφερε τις διακεκριμένες κλοπές (ΠΚ 374) ως κακούργημα και αυστηροποίησε και πάλι τα αδικήματα της κατοχής εκρηκτικών, διατάραξης ασφάλειας συγκοινωνιών και καθιέρωσε την αυτεπάγγελτη δίωξη σωματικών βλαβών κατά υπαλλήλων πλειστηριασμού, διευρύνοντας τα όρια του ιδιωνύμου που είχε καθιερώσει ο ΣΥΡΙΖΑ. Ενώ, ανάμεσα στα άλλα, κατάργησε ξανά την αναστολή της παραγραφής για τις ποινικές υποθέσεις που φθάνουν μετά τη λήξη της στον Άρειο Πάγο, αφού επανέφερε την απαίτηση ενός βασίμου λόγου αναίρεσης για να απαγγελθεί η παραγραφή.

3) Ακολούθησε ο **νόμος 4689/2020 (ΦΕΚ Α΄ 103/27.05.2020)**, όπου εν μέσω γύψου τον οποίο προσπαθούσε να επιβάλει στην κοινωνία επικαλούμενη τα μέτρα της πανδημίας, προχωρούσε και πάλι σε εκτεταμένες παρεμβάσεις (άρθρα 32- 35) για τα λεγόμενα «τρομοκρατικά αδικήματα», διευρύνοντας την βάση τους, ποινικοποιώντας ταξίδια, επιβαρύνοντας με διακεκριμένες τρομοκρατικές περιστάσεις αδικήματα όπως διακεκριμένες κλοπές, εκβιάσεις, πλαστογραφίες, διευρύνοντας τα υποκείμενα του αξιοποίνου των πράξεων του Π.Κ. 187Α και παρέχοντας στην ΔΑΕΕΒ ("Αντιτρομοκρατική") την δυνατότητα πρόσβασης σε κάθε είδους πληροφορία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό για τρομοκράτες.

Ενώ με το άρθρο 40 (στήριξη και προστασία των θυμάτων της τρομοκρατίας) προέβλεψε σχετικές παροχές στα θύματα πράξεων του άρθρου 187Α ΠΚ («Οι υπηρεσίες στήριξης προβλέπονται δωρεάν, εμπιστευτικές και είναι εύκολα προσβάσιμες από όλα τα θύματα της τρομοκρατίας»). Για πολλοστή φορά θα θυμίσουμε ότι η ευνοϊκή μεταχείριση της Χρυσής Αυγής, η οποία δεν διώχθηκε ποτέ με το άρθρο 187Α ΠΚ, εκτός της μονομέρειας για την αποκλειστική του εφαρμογή στο "αριστερό άκρο "του πολιτικού χάρτη στερεί από τα θύματα της την δυνατότητα πρόσβασης στις παραπάνω παροχές.

4) Είχε προηγηθεί ο περιβαλλοντικός **νόμος του Χατζηδάκη 4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α/7-5-2020),** ο οποίος καθιέρωνε fast-track διαδικασίες περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, ιδιωτικοποιούσε τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, περιέκοπτε δικαιώματα πολιτών και γενικότερα προέτασσε τα συμφέροντα επιχειρήσεων ΑΠΕ, ανεμογεννητριών κλπ, δίνοντας αέρα στα πανιά τους για να ασκούν ομαδικές αγωγές εναντίον όσων πολιτών νησιωτικών και ορεινών περιοχών αντιστέκονταν με κινητοποιήσεις στα σχέδιά τους.

5) Σειρά πήρε σύντομα ο ν**. 4703/2020 (ΦΕΚ Α΄ 131/10.07.2020),** ο οποίος στην ουσία κατάργησε **το δικαίωμα των συναθροίσεων,** εξαρτώντας το από διοικητικές άδειες και θέτοντας το υπό τον κίνδυνο απαγορεύσεων, ελέγχου και εισβολής των αστυνομικών ομάδων διαχείρισης μέσα στις πορείες κλπ. Η εφαρμογή του απέτυχε στην πράξη, αφού παρά τα σκληρά χτυπήματα των διαδηλώσεων για την απεργία πείνας του Δημήτρη Κουφοντίνα και την βίαιη καταστολή εναντίον νεολαίων σε πλατείες κλπ, εργαζόμενοι, νεολαία και λαός εξεγέρθηκαν και τον κατάργησαν στην πράξη.

6) Πριν, η κυβέρνηση με πρόσχημα την αντιμετώπιση της πανδημίας είχε εξουσιοδοτήσει με την Π.Ν.Π. της 20.3.2020 τον Αρχηγό της ΕΛΑΣ να απαγορεύει δημόσιες συναθροίσεις.

Έτσι, η κυβέρνηση δεν δίστασε μέσω του Αρχηγού ΕΛΑΣ να απαγορεύσει την πορεία του Πολυτεχνείου στις 17.11.2020 και αργότερα τις εκδηλώσεις συμπαράστασης στον Αλέξανδρο Γρηγορόπουλο, στις 6.12.2020 φθάνοντας στο σημείο να συλλάβει ακόμα και δικηγόρους που επιχείρησαν να συμμετάσχουν σε διαδήλωση, ενώ προσήγαγε και συνέλαβε εκατοντάδες διαδηλωτές σε ολόκληρη την Ελλάδα, επέβαλε πρόστιμα, απείλησε με πειθαρχικές διώξεις κλπ. Αποδείχθηκε κατά την εξέλιξη όλων αυτών ότι ποτέ δεν είχε σχετική εισήγηση από την Επιτροπή Προστασίας Δημόσιας Υγείας, δηλαδή ότι έλεγε ψέματα, ενώ η πρόσφατη Εισαγγελική Διάταξη που θέτει μία από τις υποθέσεις της 6ης Δεκεμβρίου 2020 στο αρχείο, με το σκεπτικό ότι οι συλλήψεις και η απαγόρευση των συναθροίσεων υπήρξαν παράνομες δημιουργεί σοβαρή δυναμική αμφισβήτησης του κύρους και της

νομιμότητας των απαγορεύσεων. Και αυτή θα εκφραστεί σε ανάλογες δίκες που εκκρεμούν.

7) Ακολούθησε ο **νόμος 4777/2021 (ΦΕΚ Α΄ 25/17.02.2021)**, γνωστός και ως **"νόμος Κεραμέως",** με τον οποίον πέραν των άλλων αφενός ιδρύθηκε η γνωστή Πανεπιστημιακή Αστυνομία, αφετέρου επικαιροποιήθηκε και θεσπίστηκε Πειθαρχικό Δίκαιο φοιτητών, του οποίου την εφαρμογή επιχειρούν μεθοδευμένα Υπουργείο και καθηγητές σε Αθήνα και Χανιά με σοβαρές ποινικές και πειθαρχικές διώξεις εναντίον φοιτητών για συμμετοχή τους σε κινητοποιήσεις, ακόμα και για αφισοκόλληση μέσα στο πανεπιστήμιο !

8) Ακολούθησε ο **νόμος 4800/2021 (ΦΕΚ 81/Α/21-5-2021)** για την **συνεπιμέλεια**, ο οποίος, κάτω από την ψευδεπίγραφη εξαγγελία της «μεταρρύθμισης», προσπάθησε να οικειοποιηθεί την κοινωνική αγανάκτηση ενάντια στις γυναικοκτονίες και να προσεταιρισθεί το κίνημα me too", αλλά ουσιαστικά ικανοποιεί απαιτήσεις μιας συγκεκριμένης πολιτικής και εκλογικής πελατείας (βλ. αναφορά μου σε κείμενο από 24.03.2021 με τίτλο «Νομοσχέδιο για μεταρρυθμίσεις σχετικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων : Από την υποχρεωτική συνεπιμέλεια στην δυνητική γονική μέριμνα»).

9) Αμέσως μετά, με την τροποποίηση του εκλογικού νόμου (άρθρα 92 έως 95 ν. 4804/2021), επέτρεψε ακόμα και στους καταδικασμένους σε κακούργημα για την υπόθεση Χ.Α. να είναι υποψήφιοι στις εκλογές, αρκεί να μην είναι αρχηγοί. Έτσι, με την τροποποίηση της εκλογικής νομοθεσίας, που ήταν η μόνη οδός αποκλεισμού των καταδικασμένων ναζιστών για συμμετοχή στις εκλογές μετά την γενική κατάργηση της στέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων ως παρεπόμενης ποινής από τον νέο Ποινικό Κώδικα του ΣΥΡΙΖΑ (που ούτως ή άλλως, όμως, απαιτούσε αμετάκλητη απόφαση για να εφαρμοστεί), η ΝΔ επέλεξε να κλείσει το μάτι στους καταδικασμένους Χρυσαυγίτες, επιτρέποντάς τους άνετα την συμμετοχή στις εκλογές.

Και για να μην μείνει καμία αμφιβολία ότι ακόμα και στην τροποποίηση της εκλογικής νομοθεσίας, η κυβέρνηση της ΝΔ τα κακά τα επιφυλάσσει μόνο «το άλλο άκρο», να θυμίσουμε ότι όσο διευκολύνει την εκλογή των κατάδικων της Χ.Α. με την παραπάνω διάταξη, άλλο τόσο με άλλες που προηγούνται (άρθρα 26 και 59 ίδιου νόμου) θέτει και τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές ως όριο το 3% για κατάκτηση έδρας, με προφανή σκοπό να αποκλείσει από τις επόμενες εκλογές τα ψηφοδέλτια της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς που με κύρια δύναμη την ΑΝΤΑΡΣΥΑ εκπροσωπούνται σε όλες σχεδόν τις περιφέρειες και σε δεκάδες Δήμους στη χώρα και προφανώς η δράση τους αποκαλύπτει και ενοχλεί.

10) Και βεβαίως ακολούθησε το περιβόητο νομοσχέδιο Χατζηδάκη (ν. 4808/2021, ΦΕΚ Α΄ 101/19.06.2021) ως Υπουργού Εργασίας πλέον (βλ. σημείωμα μου με τίτλο: «Νομοσχέδιο Χατζηδάκη : Ο πόλεμος της κυβέρνησης ενάντια στις κατακτήσεις της μεταπολίτευσης μαίνεται»). Κατάργηση υπερωριών, διευκόλυνση απολύσεων, ελάφρυνση συνεπειών άκυρης απόλυσης, περιορισμοί συνδικαλιστικής δράσης και απεργιακού δικαιώματος κλπ.

11) Από τη νομοθετική λεηλασία δεν γλύτωσε και ο χώρος της Πολιτικής Δικονομίας, που υπέστη και αυτός μία σχετικά δριμεία τροποποίηση με το **ν. 4842/2021 (ΦΕΚ Α΄190/13.10.2021),** μαζί με τον τροποποιητικό του ν. 4871/2021 (Α΄246/10.12.2021), ο οποίος (τροποποίησε και διατάξεις Π.Κ. και Κ.Ποιν.Δ.) διεύρυνε ακόμα περισσότερο την γραφειοκρατικοποίηση των πολιτικών δικών, εντάσσοντας σ' αυτές ακόμα και τις μικροδιαφορές, κατ' απαίτηση προφανώς των μεγάλων ιδιωτικών εταιρειών οι οποίες κατακλύζουν καθημερινά τα Ειρηνοδικεία με βιομηχανία αγωγών εναντίον καταναλωτών, περιόρισε τον αριθμό των ενόρκων βεβαιώσεων διαδίκων και οριστικοποίησε τις αλλαγές που είχαν επέλθει με το ν. 4335/2015 από 01/01/2016 επί ΣΥΡΙΖΑ, καταργώντας ουσιαστικά την αμεσότητα στις αστικές δίκες και σπρώχνοντας τους πολίτες στην αποδοχή της αδικίας, αφού και επιτάχυνση δεν επήλθε, και το κόστος πρόσβασης στην έννομη προστασία πολλαπλασιάστηκε.

12) Με το **ν. 4855/2021 (ΦΕΚ 215/Α/12-11-2021)** επιχειρήθηκε ξανά μια εκτεταμένη και αναβαθμισμένη επιδρομή στους Ποινικούς Κώδικες και Κώδικες Ποινικής Δικονομίας, με αφορμή τις πυρκαγιές στην Εύβοια και αλλού και σκοπό την αυστηροποίηση των ποινών για εμπρησμούς, αθρόα μεταβολή εγκλημάτων βλάβης ή συγκεκριμένης διακινδύνευσης σε εγκλήματα αφηρημένης διακινδύνευσης, αλλαγή προς όφελος των βιαστών σε σχετική διάταξη (αντικατάσταση του ρήματος επιχειρεί με το ρήμα τελεί), επαναφορά της αόριστης επιβαρυντικής περίστασης της «ιδιαίτερα μεγάλης αξίας», σκλήρυνση «κινηματικών» αδικημάτων, και ιδίως των ΠΚ 168 (διατάραξη λειτουργίας δημόσιας υπηρεσίας) και ΠΚ 191 (διασπορά ψευδών ειδήσεων) στο οποίο υπήρξε εκτεταμένη και πολλαπλή αναβάθμιση σε βάρος της ελευθερίας έκφρασης και τύπου, διεύρυνση της δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 285 ΠΚ περί παραβίασης μέτρων για την πρόληψη ασθενειών και, μεταξύ άλλων, εξαίρεση των διατάξεων κατοχύρωσης των δικαιωμάτων των κατηγορουμένων κατά την λήψη και επεξεργασία DNA για αδικήματα που διώκονται με την αυτόφωρη διαδικασία. Έχω και εκεί αναφερθεί αναλυτικά με σημείωμα μου (11/10/2021: «Τροποποιήσεις Π.Κ. και Κ.Π.Δ.: Αποπροσανατολισμός, οπισθοδρόμηση και πολιτικές σκοπιμότητες»).

Μ' ένα άλλο κείμενο, υπό τον τίτλο «Αποχαιρετώντας το 2021: Απολογισμός και προοπτικές στον αγώνα για δικαιώματα και ελευθερίες», αναφέρομαι συνολικά στην χρονιά αυτή και

στα σημαντικά κινηματικά και θεσμικά γεγονότα του 2021.

13) Αναφέρθηκε ήδη ο **ν. 4871/2021 (Α΄246/10.12.2021).** Πέρα από τις τροποποιήσεις στους κώδικες, κύριο αντικείμενό του ήταν η αναδιαμόρφωση του καθεστώτος λειτουργίας της Εθνικής Σχολής Δικαστών, με προφανή σημασία για τα κριτήρια αξιολόγησης και εξέλιξης αυτών που προορίζονται να ασκήσουν τη δικαστική εξουσία, δηλαδή να διαχειρισθούν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες μας.

Η τότε διοίκηση της Ε.Δ.Ε. κατήγγειλε (χωρίς συμπαράσταση από κανέναν Δ.Σ.Α.) ανάμεσα σε άλλα διατάξεις που ωθούσαν τους δικαστές σε τεχνοκρατική κατεύθυνση μοριοδοτώντας αντίστοιχες επιδόσεις (άρθρο 40), τον ατομικισμό, ανταγωνισμό και τη βαθμοθηρία των σπουδαστών – ομαδοποίηση των σπουδαστών εν τω γεννάσθαι με βάση τις επιδόσεις τους (άρθρο 31), την απαράδεκτη αναβάθμιση της γνώσης σε βάθος ξένης γλώσσας ως προαπαιτούμενου για τη συνέχιση των σπουδών (άρθρο 19), και την αυξημένη μοριοδότηση της προφορικής συνέντευξης σε βάρος της γραπτής εξέτασης (άρθρο 20), αλλά όλα αυτά "πέρασαν".

Η τότε (ήδη απελθούσα) διοίκηση της ΕΔΕ πέτυχε την απόσυρση και τον μετριασμό πολλών άλλων διατάξεων που κινούνταν στην ίδια κατεύθυνση, καθώς και την κατοχύρωση των ειρηνοδικών. Η αλλά η συντηρητική και τεχνοκρατική παράγωγή δικαστών ενισχύθηκε.

14) Ανεβάζοντας στροφές, με το ν. 4908/2022 (ΦΕΚ 52/Α/11-03-2022), άρθρο 72, και επωφελούμενη αυτήν την φορά από την αποτρόπαια δολοφονία του Άλκη Καμπανού στην Θεσσαλονίκη, κατάργησε την δυνατότητα μετατροπής, αναστολής και ανασταλτικού αποτελέσματος της έφεσης σε περιπτώσεις καταδίκης για αξιόποινες πράξεις του άρθρου 172 ΠΚ, ακόμα κι αν αυτές έχουν πλημμελληματικό χαρακτήρα. Ας σημειωθεί ότι στην ρύθμιση αυτή έχουν εκφράσει την αντίθεση τους όλοι οι νομικοί και δικηγορικοί φορείς παρά την αφόρητα συντηρητική και καθεστωτική αντίληψη και συμπεριφορά των ηγεσιών τους, ενώ οι δικηγόροι όλης της χώρας πραγματοποιούσαν "στοχευμένη αποχή", τουλάχιστον μέχρι την λήξη του τρέχοντος δικαστικού έτους (30.6.2022), απ' όλα τα δικαστήρια που δικάζονταν σε 1ο βαθμό υποθέσεις του ΠΚ 187.

15) Με το **νόμο 4937/2022 (ΦΕΚ Α 106/02.06.2022,** «Ψηφιοποίηση των διαδικασιών επιδόσεων εγγράφων και αποδέσμευση της Ελληνικής Αστυνομίας κλπ»), η κυβέρνηση επιχείρησε να κεφαλαιοποιήσει την διάλυση των δικαστικών και εισαγγελικών υπηρεσιών, που εδώ και χρόνια υπολειτουργούν εξαιτίας της έλλειψης προσλήψεων, της διατήρησης εκατοντάδων οργανικών κενών και της πλήρους αδυναμίας εξυπηρέτησης του πολίτη,

καθιερώνοντας συλλήβδην τις ψηφιακές επιδόσεις, αντί της επίδοσης εγγράφων, όπως προβλέπεται μέχρι σήμερα με δικαστικό επιμελητή στην Ποινική Δικονομία.

Ήταν μάλιστα τόση η βιασύνη της να τα πραγματοποιήσει άμεσα και να απαλλάξει (άρθρο 22) την ΕΛ.ΑΣ. από την υποχρέωση κοινοποίησης εγγράφων, βεβαιώσεων γνησίου υπογραφής, επικύρωσης αντιγράφων κλπ (Για να κάνει τι άραγε, στον χρόνο που θα "απελευθερωθεί" ; Για να δέρνει τον κόσμο στις διαδηλώσεις ή για να μεριμνά για την φύλαξη υψηλών προσώπων ;), ώστε αμέσως δημιουργήθηκε πρόβλημα στις φυλακές, που η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής των κρατουμένων δεν μπορεί να γίνει από άλλους υπαλλήλους, πλην αστυνομικών, με αποτέλεσμα να καταστήσει αδύνατη την εξουσιοδότηση των δικηγόρων και την διεξαγωγή δικών και την άσκηση δικαιωμάτων των κατηγορουμένων, αφού δεν υπήρξε σχετική πρόβλεψη, εξαιτίας της σπουδής με την οποία και αυτό το νομοσχέδιο προωθήθηκε.

Με τον ίδιο νόμο η κυβέρνηση (άρθρο 29) προβλέπει επιλεκτικά την μεταγωγή σε αγροτικές φυλακές όσων έχουν καταδικαστεί για εγκληματική οργάνωση πλην ισόβιας κάθειρξης, άρα δηλαδή και πάλι πρόκειται για φωτογραφική διάταξη για όλα τα καταδικασμένα, πλην Ρουπακιά, μέλη της Χρυσής Αυγής (ήδη πολλοί έχουν μεταχθεί και πριν το νόμο και έχουν αποφυλακισθεί) , ενώ όπως είναι γνωστό είχε αρνηθεί την εφαρμογή του δικού της νόμου στον Δημήτρη Κουφοντίνα και σε άλλους κρατούμενους.

16) Με τον **ν. 4938/2022 – ΦΕΚ 109/Α/6-6-2022** θεσπίστηκε ο νέος "**Οργανισμός των Δικαστηρίων",** άλλο ένα θεσμικό νομοθέτημα που προβλήθηκε με τις περγαμηνές της μεταρρύθμισης, αλλά συνάντησε τις αντιδράσεις δικαστικών, εισαγγελέων, δικηγόρων και πολιτών, κυρίως διότι παρέχει τη δυνατότητα (άρθρο 2) σύμπτυξης των δικαστικών υπηρεσιών ("δικαστικός Καλλικράτης"), δίνοντας τη δυνατότητα κατάργησης Ειρηνοδικείων και Πρωτοδικείων ολόκληρων Νομών, πράγμα το οποίο εκ των πραγμάτων θα οδηγήσει σε ακόμα περισσότερη καθυστέρηση και αύξηση του κόστους πρόσβασης στη δικαιοσύνη, συγκέντρωση δικηγορικής ύλης στα δικηγορικά γραφεία των πόλων που θα εξακολουθήσουν να βρίσκονται δικαστήρια, αδυναμία πρόσβασης δικαιοσύνης για τους φτωχούς και αφανισμός των δικηγορικών γραφείων των άλλων περιοχών.

Ο νόμος προβλέπει και τη δυνατότητα λειτουργίας δικαστηρίων με τηλεματική (άρθρο 2), δηλαδή εξ αποστάσεως και διαδικτυακά, πράγμα ΄που καταργεί την αρχή της αμεσότητας της δίκης.

Αξιοσημείωτη είναι ακόμα η επιμονή στη διατύπωση ως κριτηρίων αξιολόγησης (άρθρο 102)

κάθε δικαστή από την επιθεώρηση της στάσης του σε αιτήματα αναβολών (!!!) και της έκφρασης διαφορετικών νομικών απόψεων από αυτές του Αρείου Πάγου (η ποιότητα του έργου του δικαστή κρίνεται από την τυχόν μετέπειτα αναίρεση αποφάσεών του). Στέκομαι εδώ για να τονίσω την υποκρισία του νομοθετικού πλαίσιου κρίσης των δικαστών σε σχέση με το δήθεν δικαιωματικο – κεντρικό σύστημα του ποινικού δικαίου : παρά την πολλαπλή διατύπωση του τεκμηρίου αθωότητας κανείς δικαστής δεν προβλέπεται να κρίνεται για την αυστηρότητα των αποφάσεών του (πχ άδικες προφυλακίσεις, υπερβολικές διώξεις, δυσανάλογες ποινές), αλλά για αναβολές και για μη συμμόρφωση στον Αρειο Πάγο. Και κανείς δεν έχει δεχθεί δυσμενή υπηρεσιακή συμπεριφορά η και κριτική από Μ.Μ.Ε. για τέτοιους λόγους. Μόνο όσοι αθωώνουν η δεν προφυλακίζουν η αναβάλλουν βρίσκονται πάντα στο στόχαστρο. Μόνο οι επιεικείς δικαστικές κρίσεις ενοχοποιούνται, ποτέ οι αυστηρές.

Αξιοσημείωτο ακόμα στον ίδιο νόμο το γεγονός ότι παρά τον λαϊκισμό (βλ. και παρακάτω) περί τις ανάγκες επιτάχυνσης στην απονομή δικαιοσύνης, ο χρόνος των δικαστικών διακοπών (άρθρο 12) εξακολουθεί να αρχίζει την 1η Ιουλίου και να ολοκληρώνεται στις 15 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους πλέον 15 ημερών το Πάσχα και 15 τα Χριστούγεννα.

Δηλαδή τα δικαστήρια λειτουργούν 8,5 μήνες τον χρόνο (το πώς λειτουργούν και αυτούς βλ. παρακάτω), αλλά για την καθυστέρηση απονομής της δικαιοσύνης φταίνε….οι αναβολές !

17) Ο επόμενος νόμος **4947/2022 – ΦΕΚ 124/Α/23-6-2022** επιφύλασσε ακόμα περισσότερες εκπλήξεις, όπως σαρωτικές αλλαγές στη νομοθεσία για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, αφού περιορίζονται σημαντικά οι περιπτώσεις απαγόρευσης εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και αντίστοιχα, τα δικαιώματα των εκζητούμενων. Σοβαρότατες εγγυήσεις ασφάλειας δικαίου που αποτελούσαν λόγους απαγόρευσης εκτέλεσης (παραγραφή, πολιτικές διώξεις, ημεδαπή αρμοδιότητα, τέλεση στην ημεδαπή, εκτέλεση στην ημεδαπή) καταργούνται και υποβιβάζονται σε απλή δυνατότητα του δικαστηρίου.

Δεν θα μπορούσε φυσικά να λείψει από αυτήν την τροποποίηση και το άρθρο 187Α Π.Κ., στο οποίο περιλήφθηκε και η ποινικοποίηση της υποκίνησης άλλου σε τέλεση ή συμβολή στην τέλεση ορισμένης τρομοκρατικής πράξης ανεξαρτήτως αποτελέσματος διαβαθμιζόμενη ανάλογα με τον χαρακτήρα της προς υποκίνηση πράξης σε πλημμέλημα ή κακούργημα. Στη δημόσια απειλή για τέλεση τρομοκρατικής πράξης προστέθηκε και η ιδιωτική απειλή μέσω του διαδικτύου, ενώ η δημόσια υποκίνηση λαμβάνεται από τον νομοθέτη ως τόσο μεγάλη απειλή, ώστε να διαθέτει σελίδες ολόκληρες για την οργάνωση της διαδικασίας

απενεργοποίησης της ιστοσελίδας που φιλοξενεί τέτοια κείμενα κλπ.

Για το άρθρο 187Α Π.Κ. και τις περιπέτειές του (και κύρια τις περιπέτειες αυτών που θα το υποστούν) ιδίως (αλλά όχι μόνο) από αυτή την κυβέρνηση αξίζει τον κόπο μια αυτοτελής ανάπτυξη, την οποία σκοπεύω να επιχειρήσω σε επόμενο κείμενο.

Αξιοσημείωτη και η τροποποίηση (άρθρο 39) του άρθρου 51§3 Κ.Ποιν.Δ., με την οποία υποβαθμίζεται η υποχρέωση αιτιολόγησης των απορριπτικών εισαγγελικών διατάξεων για μηνύσεις πολιτών (αρκεί πλέον συνοπτική και όχι πλήρης αιτιολογία). Δεδομένου ότι οι απορριπτικές διατάξεις συνιστούν οριστική δικαιοδοτική κρίση, η νομοθετική απαλλαγή του συντάκτη τους από την υποχρέωση πλήρους αιτιολόγησης είναι αντίθετη σε σωρεία άλλων διατάξεων (πχ 139 Κ.Ποιν.Δ), αλλά και εμφανώς αντισυνταγματική (άρθρο 93Σ).

Αλλά η διάταξη που προκάλεσε εύλογα τη μεγαλύτερη συζήτηση και αντίδραση ήταν η διάταξη για τις αναβολές των δικών (άρθρο 41 τροποποίηση άρθρου 349 Κ.Ποιν.Δ.), στην οποία εν τέλει ψηφίσθηκε ο περιορισμός των δυνατοτήτων αναβολής με αίτημα του κατηγορουμένου σε μία (χωρίς να διευκρινίζεται τί συμβαίνει αν οι κατηγορούμενοι μιάς δίκης είναι περισσότεροι), ενώ μετά από αντιδράσεις επανέφερε τη δυνατότητα πιστοποίησης του προβλήματος υγείας και από ιδιώτη.

Όπως αναφέραμε και παραπάνω, η κυριότερη αιτία των αναβολών είναι η μικρή διάρκεια του δικαστικού έτους, για την οποία όμως δεν μιλάει κανείς. Άλλος παράγοντας είναι ο μικρός αριθμός δικαστών, γραμματέων κλπ και η υπερφόρτωση των πινακίων (στην οποία συνέβαλε σημαντικά και η μεγάλης διάρκειας αναστολή λειτουργίας των δικαστηρίων λόγω της πανδημίας), αλλά και η κάκιστη κατανομή τους, με δεκάδες υποθέσεις που είναι εξ’ ορισμού αδύνατον να δικαστούν την ίδια ημέρα με αποτέλεσμα, κατά μέσο όρο, μια σοβαρή ποινική υπόθεση να αναβάλλεται 2 και 3 φορές λόγω ωραρίου. Ποτέ καμία κυβέρνηση δεν είχε τα κότσια να ζητήσει συγγνώμη από όλους τους πολίτες, κατηγορούμενους, μάρτυρες και δικηγόρους που καταταλαιπωρεί καθημερινά, φέρνοντάς τους αγχωδώς προετοιμασμένους για δίκη και διώχνοντάς τους μετά το πέρας του ωραρίου εξαιτίας του ότι η υπόθεση δεν πρόλαβε να εκφωνηθεί, και να τους αποζημιώσει.

Επίσης ο ανύπαρκτος προγραμματισμός και συντονισμός που οδηγεί σε εκτεταμένες μακρόχρονες διακοπές ποινικών δικών που εκτός του ότι παραβιάζουν την αρχή της οικονομίας και της συνέχειας της δίκης και επιμηκύνουν επικίνδυνα και περιττά τον χρόνο ολοκλήρωσής της (π.χ μια δίκη που χρειάζεται δέκα συνεδριάσεις για να ολοκληρωθεί διαρκεί έναν χρόνο, καθώς η μια από την άλλη απέχουν ένα μήνα), δημιουργούν δικασίμους

που συμπίπτουν με άλλες προγραμματισμένες υποχρεώσεις δικηγόρων και αναγκαστικά και ανυπαίτια τους ωθούν σε αιτήματα αναβολών, ενώ φυσικά προθέτουν πολλαπλάσια απλήρωτη εργασία αφού η επιμήκυνση της εκδίκασης οδηγεί στην αύξηση του χρόνου απασχόλησης των δικηγόρων. Για όλο αυτό το μπάχαλο δεν ακούσαμε ποτέ κανέναν Υπουργό και αρμόδιο να ευαισθητοποιείται. Λένε συνεχώς ψέμματα και κρύβουν την αλήθεια.

Βέβαια, είναι προς συζήτηση εάν πρέπει να συνιστά επιδίωξη η επιτάχυνση της ποινικής δίκης, η εν θερμώ εκδίκαση και μετατροπή όλων των αδικημάτων σε οιονεί αυτόφωρα ή όχι η εκδίκασή τους σε χρόνο κατά τον οποίο έχει ωριμάσει η υπόθεση, έχει ειρηνεύσει η έννομη σχέση που διαταράχθηκε κτλ.

Να σημειωθεί ότι τις ίδιες μέρες που ψηφιζόταν ο νόμος αυτός των εκσυγχρονιστών, τα δικαστήρια της Αθήνας ήταν γεμάτα σκουπίδια, αφού είχε λήξει η σύμβαση καθαριότητας με το εργολαβικό συνεργείο και εξαιτίας νομικών χειρισμών, δεν υπήρχε δυνατότητα ενεργοποίησης της επόμενης σύμβασης. Αυτή ήταν η ποιότητα και η συνέπεια των “μεταρρυθμιστών”.

……

Ακόμα, η πολυνομία και η εν σπουδή διενέργεια νομοθετικών τροποποιήσεων **έχουν κατακρημνίσει κάθε έννοια κράτους δικαίου,** καλής νομοθέτησης και ασφάλειας δικαίου. Σχεδόν κάθε μήνα οι “εφαρμοστές του δικαίου” πρέπει να αγοράζουν καινούργιους Ποινικούς Κώδικες, Κώδικες Ποινικής Δικονομίας κλπ και να διαθέτουν άπειρες ώρες και μέρες απλήρωτης εργασίας προκειμένου να συγκρίνουν και να μελετούν τις νέες διατάξεις, να εντοπίζουν την διαχρονικότητα της εφαρμογής. Και **επαυξάνουν σε επικίνδυνο βαθμό τ**ην ευθύνη τους για την καθημερινή αναζήτηση τροποποιήσεων στους νόμους, τη μελέτη για τη νομική κρίση της εφαρμοστέας διάταξης και την επίλυση των συνεχώς γεννώμενων ζητημάτων. Ολα αυτά όταν κάποτε οι κώδικες ίσχυαν πάγια για πολλές δεκαετίες και αναπτυσσόταν πάνω σε αυτούς με ασφάλεια η νομολογιακή και επιστημονική θεωρητική επεξεργασία τους. Το ελάχιστο που θα έπρεπε κάθε Κυβέρνηση, όπως αυτή, που προβαίνει σε τροποποιήσεις με τέτοια συχνότητα θα ήταν η καταβολή ενός σοβαρού ποσού αποζημίωσης σε όλους εκείνους τους οποίους εξαναγκάζει (καθηγητές, φοιτητές, δικηγόρους, εισαγγελείς, δικαστές, συγγραφείς) σε μία διαρκή ενημέρωση – δεν την ονομάζω επιμόρφωση, γιατί δεν έχει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που στοιχειοθετούν την ορολογία αυτήν – ώστε να μπορεί να κάνει τη δουλειά της και για την ανυπαίτια επαύξηση της ευθύνης τους. Οι δικαστές κάποιο επίδομα σχετικό παίρνουν. Αλλά κανένας Δ.Σ.Α. κλπ δεν αξιώθηκε ποτέ να το διεκδικήσει για τα μέλη του.

Κάπου εδώ η κυβέρνηση δείχνει να **το "τερμάτισε",** αν και ποτέ δεν ξέρει κανείς. Λέγεται ότι επίκειται η ψήφιση δύο τουλάχιστον ακόμα νομοσχεδίων, ένα για την (απο) διοργάνωση των δικαστικών υπηρεσιών και ένα για τη "Δικαστική Αστυνομία". Και πριν από αυτά κατατέθηκε τις μέρες αυτές στη Βουλή το νέο νομοσχέδιο για τα ΑΕΙ, που διαλύει τις φοιτητικές παρατάξεις και επιβάλλει το ενιαίο ψηφοδέλτιο, όπως η χούντα το 1972.

Αλλά μόνη η σπουδή για την πραγματοποίηση όλων αυτών των νομοθετικών τροποποιήσεων είναι ικανή για να πείσει ότι η Κυβέρνηση εξάντλησε κάθε περιθώριο ταχύτητας προκειμένου να μπορεί να πάει σε πρόωρες εκλογές το φθινόπωρο έχοντας εξοφλήσει τα γραμμάτια απέναντι στην Ε.Ε., ΝΑΤΟ, εργοδότες, "επενδυτές", τρομοϋστερία και ακροδεξιά. Γεγονός είναι ότι έχει συσσωρευθεί ένα τεράστιο εύρος αντιδραστικών αλλαγών και αντιμεταρρυθμίσεων σε όλα τα πεδία του δικαίου με βάθος και πλάτος. Είναι εντυπωσιακή η ετοιμότητα των επιτελείων, τα οποία παράγουν αυτές τις διατάξεις να φέρνουν νομοσχέδια έτοιμα, ολοκληρωμένα σε αλλεπάλληλα πεδία του δικαίου. Δημοσιοποιήθηκε άλλωστε ήδη ότι η κυβέρνηση "σκέπτεται να αναθέσει" τη σύνταξη νομοσχεδίων σε εξωτερικούς παράγοντες όπως δικηγορικά γραφεία κλπ. Εχω την πεποίθηση ότι αυτό προ πολλού συμβαίνει, ενώ πολλές διατάξεις απλώς μεταφράζονται στα ελληνικά προς εισαχθούν στη Βουλή, ιδίως αυτές που αφορούν ζητήματα τρομοκρατίας. Είναι γνωστό από που "ψωνίζει" νομικό πολιτισμό η άρχουσα τάξη αυτής της χώρας και οι κυβερνητικοί της εκπρόσωποι.

Προορισμός των δικαστηρίων, υπηρετούμενος συστηματικά και μεθοδευμένα από μακροχρόνιες πολιτικές και θεσμικές παρεμβάσεις και επιταχυνόμενος συνδυαστικά από τις τελευταίες νομοθετικές αλλαγές, είναι να περιορισθούν στο ρόλο του μηχανισμού καταστολής, απεμπολώντας κάθε λειτουργία έννομης προστασίας στους πολίτες.

Το δημοκρατικό κίνημα έχει ένα **βαρύ φορτίο** μπροστά του, το οποίο επαυξάνεται από το γεγονός ότι, όπως φαίνεται, η Κυβέρνηση της Ν.Δ. δεν αισθάνεται απέναντί της κανέναν ανερχόμενο αντίπαλο αλλά ακόμα και μέσα σε προεκλογική περίοδο, ενώ δεν έχει εξαγγελθεί μέχρι τώρα από οποιονδήποτε των υποψηφίων αντιπάλων της ότι όλοι αυτοί οι νόμοι θα καταργηθούν με ένα άρθρο (ας ήταν και με περισσότερα), έστω και στα ψέματα (που όμως τόσο μεγάλη ανάγκη αισθάνονται πολλοί για να ακούν για να αποκτήσουν άλλοθι).

Το σίγουρο είναι ότι χωρίς εκλογικές αυταπάτες, με συνειδητοποίηση της ανάγκης πάλης για την υπεράσπιση των δημοκρατικών ελευθεριών και δικαιωμάτων, αυτό που διδάσκει η κινηματική εμπειρία από τα παλιά χρόνια είναι ένα:

Μόνο ο οργανωμένος λαός μπορεί να τους καταργήσει "με ένα άρθρο". Όπως είπε το

περήφανο ΟΧΙ επτά χρόνια πριν, αρκεί να μην αφήσει κανέναν ξανά αυτό το όχι να το κάνει ΝΑΙ. Και αυτό θα γίνει.

Οι νόμοι καταργούνται στο πεζοδρόμιο!

Αθήνα, 7/7/2022
Κώστας Παπαδάκης